

Kasteelpark de Merode

gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

procesnota 2

**Vlaamse
overheid**

**DEPARTEMENT
OMGEVING**

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Overlegstructuur	4
2.1	Planteam	4
2.2	Publieke consultaties	4
3	Procesverloop en -aanpak	5
3.1	Startfase	5
3.2	Scopingfase	5
3.3	Fase opmaak voorontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan	6
3.4	Fase opmaak ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan	6
3.5	Goedkeuringsfase	6
4	Verslaggeving participatietraject en verwerking inspraakreacties	7
4.1	Participatiemoment startnota	7
4.2	Schriftelijke inspraakreacties start- en procesnota 1	8

1 Inleiding

Voorliggend document is een procesnota die hoort bij de (bijgewerkte) startnota voor de opmaak van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in de zin van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (VCRO).

De VCRO stelt dat een ruimtelijk uitvoeringsplan het resultaat is van een ruimtelijk planningsproces waarbij de effectbeoordelingen procedureel en inhoudelijk geïntegreerd worden in het proces, het zgn. “geïntegreerd planningsproces”. Die integratie houdt in dat de effectbeoordelingen plaatsvinden tijdens het proces voor de opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan. De effectbeoordelingen leveren gegevens over de mogelijke effecten van het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan. Die gegevens worden verwerkt in het planningsproces voor het voorgenomen ruimtelijk uitvoeringsplan.

Het geïntegreerde planningsproces bestaat uit vijf fasen, waarbij het resultaat telkens geconsolideerd wordt in een van de volgende documenten:

- 1° de startnota;
- 2° de scopingnota;
- 3° het voorontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan;
- 4° het ontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan;
- 5° het definitieve ruimtelijk uitvoeringsplan.

In functie van het geïntegreerde planningsproces wordt een procesnota opgesteld die het volledige verloop van het planningsproces beschrijft. Het is een informatief en evolutief document dat in de loop van het planningsproces kan worden aangevuld. De procesnota geeft aan hoe het proces zal verlopen en bevat informatie over welke actoren betrokken worden bij het planningsproces, op welke wijze de participatie georganiseerd zal worden en hoe omgegaan wordt met de resultaten van de participatie, en hoe en wanneer de informatieverstrekking zal verlopen als ze niet geregeld wordt door de Vlaamse Regering.

2 Overlegstructuur

2.1 Planteam

Het ruimtelijk uitvoeringsplan wordt opgesteld door een planteam dat volgens artikel 2.2.3 van de Vlaamse Codex kan bestaan uit verschillende personen die werken in een samenwerkingsverband, waaronder minstens één ruimtelijk planner.

Het planteam voor de opmaak van dit ruimtelijk uitvoeringsplan wordt gevormd door vertegenwoordigers van:

- Departement Omgeving (ruimtelijk planner en vertegenwoordiger Team Mer)
- Departement Landbouw en Visserij
- Agentschap voor Natuur en Bos
- Agentschap Onroerend Erfgoed
- gemeente Herselt
- gemeente Westerlo
- De Vlaamse Waterweg NV

2.2 Publieke consultaties

De startnota werd zoals de Vlaamse Codex Ruimtelijke ordening bepaalt, onderworpen aan een publieke consultatie van 60 dagen (van 19 maart 2019 tot 17 mei 2019) in de betrokken gemeenten. Tijdens deze publieke consultatie werd op 4 april 2019 een publiek participatiemoment georganiseerd. Na goedkeuring van de bijgewerkte startnota 2 door de Vlaamse Regering zal een nieuwe publieke consultatie georganiseerd worden over startnota 2.

Na de voorlopige vaststelling van het ontwerp gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zal zoals de Vlaamse Codex Ruimtelijke ordening bepaalt, een openbaar onderzoek van 60 dagen georganiseerd worden.

3 Procesverloop en -aanpak

3.1 Startfase

In de startfase stelde het planteam een ontwerp van startnota en ontwerp-procesnota 1 op en kwam daarvoor samen op 26 februari 2018.

Op 1 februari 2019 keurde de Vlaamse Regering de startnota en procesnota 1 goed.

De startnota werd na de goedkeuring door de Vlaamse Regering onderworpen aan een publieke consultatie van 60 dagen. Deze publieke consultatie liep van 19 maart 2019 tot 17 mei 2019.

Tegelijk met deze publieke consultatie werd advies gevraagd over de startnota en de procesnota aan:

- de strategische adviesraad Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed (SARO)
- de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen;
- de deputatie van de provincie Antwerpen;
- de colleges van burgemeester en schepenen van de gemeenten Herselt en Westerlo;
- de door de Vlaamse Regering aangewezen diensten.

Tijdens de publieke consultatie is een publiek participatiemoment georganiseerd onder de vorm van twee infowandelingen. Deze infowandelingen doorheen het plangebied vonden plaats op 4 april 2019. De wandelingen vertrokken en eindigden aan de parochiezaal Bergom, Hoge Dreef 1 in Herselt.

Op basis van de adviezen en inspraakreacties heeft het Departement Omgeving de startnota herwerkt en aangevuld.

Naar aanleiding van de publicatie consultatie werd het planvoornemen bijgestuurd en het plangebied uitgebreid. Om die reden wordt er voor geopteerd een nieuwe startnota (startnota 2) voor goedkeuring voor te leggen aan de Vlaamse Regering en een nieuwe publieke consultatie daarover te organiseren. De wijze waarop daarbij omgegaan is met de inspraakreacties over startnota 1 is opgenomen in deze procesnota 2.

Het planteam ging op 15 februari 2021 akkoord met deze aanpak en het voorstel van startnota 2.

3.2 Scopingfase

De scopingnota bepaalt de te onderzoeken ruimtelijke aspecten en de effectbeoordelingen die moeten worden uitgevoerd, alsook de methode ervan. De wijze waarop de inspraakreacties verwerkt zijn en gemotiveerd wordt waarom wel of niet op de vragen en opmerkingen ingegaan is bij de opmaak van de scopingnota wordt aangegeven in hoofdstuk 4 van deze procesnota.

Voor dit RUP zal een milieueffectrapport (plan-MER) opgesteld worden. Het Team Mer integreert de kwaliteitsbeoordeling over de inhoudsafbakening van het plan-MER in de scopingnota.

De scopingnota is samen met de procesnota de leidraad voor het verdere verloop van het geïntegreerde planningsproces dat leidt tot de opmaak van het voorontwerp van ruimtelijk uitvoeringsplan.

3.3 Fase opmaak voorontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan

In deze fase worden de milieueffecten van de verschillende weerhouden planalternatieven onderzocht, zoals aangegeven in de scopingnota, in een plan-MER.

Het planteam maakt het voorstel van voorontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan over aan de bevoegde minister, eventueel met de vraag om toelating voor het organiseren van een plenaire vergadering. Na akkoord van de minister, organiseert het planteam een plenaire vergadering over het voorontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan en het (ontwerp van) plan-MER.

Van de plenaire vergadering wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt toegevoegd aan de geactualiseerde procesnota 3.

3.4 Fase opmaak ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan

Het planteam stelt een voorstel van ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan en het (ontwerp van) plan-MER op, eventueel op basis van de conclusies van de plenaire vergadering over het voorontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan. Indien er een plenaire vergadering wordt gehouden, maakt het planteam een nota op waarin aangegeven wordt op welke wijze rekening gehouden wordt met de adviezen van de plenaire vergadering.

Het planteam maakt het voorstel van ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan over aan de bevoegde minister in functie van een beslissing van de Vlaamse Regering.

Nadat de Vlaamse Regering het ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan voorlopig vaststelt, wordt het ontwerp ruimtelijk uitvoeringsplan en het (ontwerp van) plan-MER onderworpen aan een openbaar onderzoek van 60 dagen.

Het planteam kan er voor opteren om tijdens het openbaar onderzoek een informatiemoment voor de bevolking te organiseren onder de vorm van een infomarkt in één van de betrokken gemeenten.

Na de beslissing over de voorlopige vaststelling wordt procesnota geactualiseerd. Aan deze procesnota 4 wordt, indien er een plenaire vergadering werd gehouden, een nota toegevoegd waarin aangegeven is op welke wijze de Vlaamse Regering rekening gehouden heeft met de adviezen van de plenaire vergadering.

3.5 Goedkeuringsfase

Het planteam verwerkt de adviezen, opmerkingen en bezwaren uit het openbaar onderzoek en maakt een voorstel van definitief ruimtelijk uitvoeringsplan op. De neerslag van de wijze waarop de adviezen, opmerkingen en bezwaren uit het openbaar onderzoek verwerkt zijn, wordt opgenomen in het ontwerp-besluit van de Vlaamse Regering houdende de definitieve vaststelling.

Het Team Mer beoordeelt voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het ruimtelijk uitvoeringsplan de kwaliteit van het plan-MER. Het team Mer toetst het plan-MER aan de scopingnota, de volgens de regelgeving vereiste inhoud van een plan-MER en houdt rekening met de tijdens het openbaar onderzoek geformuleerde adviezen, opmerkingen en bezwaren.

Het planteam maakt het voorstel van definitief ruimtelijk uitvoeringsplan en het ontwerp-besluit over aan de bevoegde minister die het aan de Vlaamse Regering voor principiële goedkeuring.

De bevoegde minister vraagt het advies aan de Raad van State over het principieel goedgekeurd plan. Na de verwerking van het advies van de Raad van State beslist de Vlaamse Regering tot definitieve vaststelling van het ruimtelijk uitvoeringsplan.

Na de definitieve vaststelling wordt de procesnota 5 opgesteld die het planningsproces afrondt.

4 Verslaggeving participatietraject en verwerking inspraakreacties startnota 1

4.1 Participatiemoment startnota

Tijdens de publieke raadpleging is een publiek participatiemoment georganiseerd onder de vorm van twee gelijkaardige infowandelingen doorheen het plangebied. Deze infowandelingen vonden plaats op 4 april 2019 om 17u30 en om 19u. De wandelingen vertrokken aan de parochiezaal Bergom, Hoge Dreef 1 in Herselt.

De publieke raadpleging en de infowandelingen werden bekend gemaakt via advertenties in drie kranten (Gazet van Antwerpen, Het Nieuwsblad en Het Laatste Nieuws), aanplakbrieven in de betrokken gemeente, de website en sociale mediakanalen van het Departement Omgeving en via een aantal gemeentelijke infokanalen (o.a. gemeentelijke websites van Herselt en Westerlo).

Het Departement Omgeving verspreidde ook een persbericht n.a.v. het participatiemoment. Op basis van het persbericht verschenen er een aantal artikels in de kranten en was er een korte reportage in de nieuwsuitzending van de regionale televisie.

Figuur 1. Krantenadvertenties aankondiging publieke raadpleging en participatiemoment

AANKONDIGING RAADPLEGING BEVOLKING
Gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan **Kasteelpark de Merode**
Op 1 februari 2019 heeft de Vlaamse Regering de startnota en de procesnota over het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Kasteelpark de Merode' goedgekeurd.

De Vlaamse Regering zal een eerste beslissing over het plan nemen na een raadpleging van de bevolking over het planvoornemen. De raadpleging loopt van 19 maart 2019 tot en met 17 mei 2019. De bevolking wordt uitgenodigd haar inspraakreactie over startnota en procesnota te geven. Iedereen kan deelnemen. Start- en procesnota voor het plan liggen tijdens die periode op de volgende plaatsen ter inzage:

- in het gemeentehuis van Herselt en Westerlo;
- bij de afdeling Gebiedsontwikkeling, Omgevingsplanning en -projecten van het Departement Omgeving, in Graaf de Ferrarisgebouw, Koning Albert II-laan 20, bus 7, 1000 Brussel.

U kunt start- en procesnota ook downloaden van de website www.omgevingvlaanderen.be

Op donderdag 4 april 2019 vindt er een publiek participatiemoment plaats onder de vorm van twee informatiewandelingen door het plangebied. U kan deelnemen om 17u30 of om 19u. De wandelingen vertrekken aan de parochiezaal Bergom, Hoge Dreef 1 in Herselt. Van harte welkom!

Inspraakreacties kunnen worden ingediend tot uiterlijk vrijdag 17 mei 2019 via de website www.omgevingvlaanderen.be. Reageren kan ook per brief. Stuur uw brief naar één van bovenstaande adressen of lever hem daar af tegen ontvangstbewijs.

DEPARTEMENT OMGEVING Vlaamse overheid www.omgevingvlaanderen.be

Er waren een 250-tal aanwezigen voor de informatiewandelingen. Tijdens de wandelingen van 17u30 en 19u werden telkens 2 groepen gemaakt van ongeveer 60 à 70 mensen.

Het Departement Omgeving gaf bij de start aan elke groep toelichting over de inhoud van de startnota en het procesverloop. Tijdens de wandeling doorheen het plangebied werd bij de verschillende planelementen halt gehouden en concreter ingegaan op het beoogde project door ofwel de eigenaar van het domein of de architecte. De wandelingen werden begeleid door de leden van het planteam zodat alle deelnemers de kans kregen om vragen te stellen en suggesties voor de verdere planopmaak en het milieueffectenonderzoek te doen.

Hieronder wordt een synthese gemaakt van de reacties die aan bod kwamen tijdens het participatiemoment:

- Principiële bezwaren tegen de plandoelstelling, zijnde het omzetten van natuurgebied naar zone die ontwikkeling toe laat (niet wenselijk, geen behoefte, te grootschalig, te negatieve

impact op natuur/landschap/mobiliteit, in strijd met doelstelling ruimtelijk beleid om open ruimte te vrijwaren van bebouwing...). Deze inspraakreacties stellen dus het opzet van de ontwikkeling in vraag en willen dat het planningsproces niet verder gezet wordt. Dit is de teneur van de petitie (ca. 150 ondertekenaars) en het merendeel van de vaak terugkomende typebezwaarschriften uit de buurt.

- Bezwaren tegen het inhoudelijk programma (hotel, wellness, restaurant...). Vraag naar kleinschaliger project dat zich beperkt tot een nieuwe invulling van de bestaande bebouwing (boswachtershuis) en géén of zeer beperkte bijkomende verharding/bebouwing nodig heeft. Standpunt dat hotel/wellness een programma voor een beperkt/select publiek is dat géén meerwaarde heeft voor de lokale bewoners.
- Bezwaren tegen de voorgestelde ontsluiting via kerkplein. Vraag naar alternatieve ontsluiting via Diestsebaan.
- Bezwaren bij de mobiliteitseffecten. Stelling dat dit de draagkracht van het gebied/de kern van Bergom overschrijdt en de ontwikkeling enkel op 'autoverkeer' gericht is + (ongewenste) mobiliteitseffecten heeft op ruimere schaal.
- Bezwaren bij de effecten op natuur/bos. Stelling dat dit project een onaanvaardbare aantasting van de natuurwaarden betekent en ontbossing niet toegelaten zou mogen worden.
- Bezwaren bij de effecten op erfgoed/landschap. Stelling dat dit project een onaanvaardbare aantasting van de landschaps/erfgoedwaarden van het kasteelpark veroorzaakt.
- Vraag om zuidelijk deel van het project (dorpsplein + infopunt/brasserie) niet uit te voeren, gezien dit een waardevol stuk bos zou aantasten.
- Vragen naar (andere) visie op publieke toegankelijkheid. De voorgestelde (beperkte/gecontroleerde) toegankelijkheid via bomenpad vindt men onvoldoende om van een maatschappelijke meerwaarde te kunnen spreken die het bieden van ruimte voor een private projectontwikkeling kunnen verantwoorden.
- Vragen naar hoe dit private project zich verhoudt tot de toeristisch-recreatieve visie voor de regio zoals uitgewerkt in het strategisch project Landschapspark de Merode en vraag naar betere afstemming daarop.
- Vragen bij hoe werkelijk gegarandeerd wordt dat het project bijdraagt tot de instandhouding van het beschermd erfgoed en hoe vermeden wordt dat dit op termijn een op zich staande uitbating wordt die volledig los staat van het beheer van het kasteel(domein).
- Vragen bij het statuut/publieke beschikbaarheid van het 'masterplan' dat louter op initiatief van de private ontwikkelaar is opgesteld.
- Vragen bij het ontbreken van een concrete visie op de uitwerking van de relatie met de dorpskern (heraanleg publieke ruimte, omgeving kerk/school) en plan voor kernversterking Bergom (visie op bundelen en gedeeld gebruik parkeren, versterken publieke ruimte, verkeersluw centrum) versus vragen om vooral niks te wijzigen aan het dorpsplein (behoud 'eigen' parking voor bestaande functies, géén bomen op het plein...)
- Vragen bij de omvang voor de voorgestelde nieuwe bebouwing (hoogte, grondoppervlak...): de schaal, typologie en stedenbouwkundig opzet dat het bestaand bebouwd patrimonium zou overschaduwen (boswachtershuis, kasteel).
- Standpunt dat het voorgestelde gebouwencomplex niet bij de identiteit van het park past en er geen samenhang/relatie mee vertoont.

4.2 Schriftelijke inspraakreacties start- en procesnota 1

Tijdens de publieke raadpleging over de startnota die liep van 19 maart 2019 tot 17 mei 2019 werden volgende schriftelijke adviezen ingediend door de adviserende instanties:

- Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening-Onroerend Erfgoed (SARO)

- Gemeente Herselt
- Gemeente Westerlo
- Provincie Antwerpen
- Departement Mobiliteit en Openbare Werken
- Wonen Vlaanderen
- Agentschap Onroerend Erfgoed
- Agentschap voor Natuur en Bos
- Agentschap Wegen en Verkeer
- Vlaamse Landmaatschappij

Daarnaast kwamen er volgende inspraakreacties van organisaties of particulieren:

- 90 individuele inspraakreacties van particulieren of organisaties
- ca. 330 reacties via petitie of typereacties

In totaal zijn er dus ca. 430 inspraakreacties (adviezen, individuele reacties, petitie en typereacties) gekomen. Het merendeel van deze reacties is uitermate negatief ten aanzien van het voorgenomen plan (met het hotelproject) en vraagt om de bestemmingswijzigingen niet door te voeren. Men vindt dat het project de ruimtelijke draagkracht van de site overschrijdt én dat het niet aangewezen is om bijkomende bebouwing mogelijk te maken in het beschermde natuur- en parkgebied.

De wijze waarop met de inhoudelijke elementen uit deze adviezen en inspraakreacties wordt omgegaan in het verdere proces is in onderstaande tabel aangegeven.

Tabel 1. Synthese van de inhoudelijke elementen uit de inspraakreacties over startnota 1.

Opmerking	Antwoord
Opmerkingen inzake de plandoelstelling	
Een aantal insprekers is principieel tegen het omzetten van natuurgebied naar een zone die ontwikkeling toelaat.	Er wordt akte genomen van dit standpunt. Dit standpunt is in weze een keuze voor het nulalternatief. Mede op basis van de conclusies van het MER-onderzoek zal de Vlaamse Regering naar aanleiding van de voorlopige vaststelling van het ontwerp RUP over het voorgenomen plan en het beleidsmatig gewenst alternatief een beslissing moeten nemen. Deze inspraakreactie geeft bijgevolg geen aanleiding tot een aanpassing van het planvoornemen of de te onderzoeken milieueffecten.
Een aantal insprekers stellen dat er geen maatschappelijke behoefte is om in Bergom een hotelproject te realiseren, dat het project geen enkele meerwaarde heeft voor de lokale bevolking en dat dit plan enkel baten oplevert voor één private eigenaar en lasten voor de omwonenden.	Het plan gaat uit van de maatschappelijke behoefte om het behoud en de instandhouding van sites met een belangrijke erfgoedwaarde door een private landeigenaar te verzekeren. Vanuit het Vlaams beleid inzake onroerend erfgoed wordt het verantwoord geacht om bepaalde ontwikkelingen op dergelijke sites mogelijk te maken teneinde de private beheerder toe te laten in functie van deze doelstelling een nieuw economisch model te ontwikkelen. De voorgestelde ontwikkeling werd opgezet in nauw overleg met zowel het Agentschap Onroerend Erfgoed en Agentschap voor Natuur en Bos.
Een aantal insprekers stellen dat het om een zeer exclusief project voor een 'welgesteld publiek' van 'buiten de gemeente' dat op zichzelf staat en geen relatie heeft met de omgeving of de bewoners van de landelijke kern van Bergom en geen maatschappelijke meerwaarde heeft.	Er is dus een behoefte aan een initiatief gericht op het behoud van erfgoed en een nieuwe invulling van de sterk verwaarloosde site rondom de boswachterswoning. Via het planningsproces wordt onderzocht binnen welke randvoorwaarden een dergelijke ontwikkeling op een kwalitatieve manier vorm gegeven kan worden met respect voor de ruimtelijke
Een aantal insprekers vinden dat de beheersproblematiek van een beschermd monument geen aanleiding mag geven tot het opzetten van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen en dat daarvoor andere instrumenten ontwikkeld moeten worden.	

Een aantal insprekers vinden dat het gelijkheidsbeginsel geschonden wordt door hier een ontwikkeling in natuurgebied mogelijk te maken, terwijl dat voor de gewone burger elders niet kan.	draagkracht van de site en de aanwezig natuur- en erfgoedwaarden. De impact van de ontwikkeling op de omgeving (en de omwonenden) zal in het plan-MER onderzocht worden. Indien nodig zullen randvoorwaarden of maatregelen genomen worden om die impact te vermijden of te beperken.
Een aantal insprekers stellen dat aangetoond moet worden dat (1) het kasteel zelf niet in aanmerking komt voor de beoogde hotelfunctie en (2) er geen locatiealternatieven buiten het beschermd kasteelpark zijn voor de beoogde ontwikkeling.	Het Agentschap Onroerend Erfgoed heeft aangegeven dat omwille van onder meer de bescherming van het interieur van het kasteel het niet mogelijk is om daar wijzigingen in aan te brengen om er een hotelfunctie in onder te brengen. Alternatieven op andere locaties buiten het kasteeldomein zijn niet relevant omdat net gezocht wordt naar een model waarbij er naar een (nieuw) economisch evenwicht tussen verschillende activiteiten op het domein gestreefd wordt.
Een aantal insprekers geven aan dat aangetoond moet worden dat de 'economische baten' van de hotelontwikkeling noodzakelijk zijn voor het beheer van de erfgoedsite en in balans zijn met de 'kosten' die dat beheer vragen, dat er garanties moeten zijn dat die financiële baten ook naar dat beheer gaan én dat het domein als één geheel bewaard en beheerd blijft.	Het is aan de private ontwikkelaar om daar in het verder verloop van het planningsproces een inzicht en onderbouwing voor te leveren op basis waarvan de Vlaamse Regering dan kan beslissen of de ontwikkeling al dan niet mogelijk gemaakt wordt. Er zal onderzocht worden of hiervoor een overeenkomst met de eigenaar opgesteld kan worden.
Een aantal insprekers stelt dat voorgenomen herbestemmingen strijdig zijn met het ruimtelijk beleid zoals voorzien in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen en het Beleidsplan Ruimte Vlaanderen of de AGNAS-visie.	Er kan niet principieel gesteld worden dat het voorgenomen plan strijdig zou zijn met het RSV of het (in opmaak zijnde) BRV. De plandoelstelling gaat uit van een herstructureringsopgave voor een site met bestaand ruimtebeslag waarvoor een nieuwe invulling gezocht wordt op maat van de ruimtelijke draagkracht van het gebied. De impact van de ontwikkeling op het gebied en zijn omgeving zullen grondig geëvalueerd worden in het plan-MER.
Een aantal insprekers stellen dat dit plan bijkomende bebouwing en verharding zal veroorzaken en dat dit in strijd is met het beleid inzake de 'betonstop'.	Er kan niet principieel gesteld worden dat het ruimtelijk beleid uitgaat van een verbod op het oprichten van elke vorm van bijkomende bebouwing en verharding of dat het niet mogelijk zou zijn om bestemmingswijzigingen door te voeren in functie van de herstructurering van een site met bestaand ruimtebeslag. Het wijzigen van de bestemming van een gebied dat bestemming natuurgebied heeft, is geenszins evident maar niet onmogelijk. In het kader van dit planningsproces zal dan ook een grondig onderzoek naar alle milieueffecten, de ruimtelijke draagkracht en de globale maatschappelijke kosten/baten voor de omgeving gebeuren.
Opmerkingen inzake de afstemming met andere toeristisch-recreatieve ontwikkelingen in de regio	
De provincie Antwerpen vraagt als trekker van het landschapspark de Merode om de site van het kasteelpark de Merode te integreren en af te stemmen op de ontwikkelingen binnen dit landschapspark.	Het is aan de provincie Antwerpen om daarover in dialoog te gaan met de eigenaar van het kasteeldomein.
Een aantal insprekers stellen dat de voorgestelde ontwikkeling het niveau van de buitengebiedkernen van Bergom en Westerlo overstijgt en niet bijdraagt tot het beter functioneren van het beide dorpen.	De impact van de ontwikkeling op de omgeving wordt onderzocht in het plan-MER. De plandoelstelling is om het functioneren en het behoud van het kasteeldomein te garanderen zonder dat een negatieve impact heeft op de omgeving en het functioneren van de dorpskernen. Indien er win-wins voor het functioneren van de dorpskernen gerealiseerd kunnen worden is dat een meerwaarde, maar geen voorwaarde.

Opmerkingen inzake het voorgenomen programma	
<p>Een aantal insprekers geven aan dat ze het voorgenomen programma te hoog-dynamisch ('megalomaan') vinden en een kleinschaliger initiatief rond de boswachterswoning meer aangewezen is (bv. B&B, zorgboerderij, bosbouwfunctie...).</p> <p>Een aantal inspraakreacties stellen voor om het programma sterk te reduceren: bijvoorbeeld door een vermindering of halvering van het aantal kamers, of enkel een kleinschalige ontwikkeling ter hoogte van de voormalige boswachterswoning.</p>	<p>Op basis van de inspraakreacties is in overleg met de eigenaar nagegaan of het programma beperkt kan worden. Uit dat overleg volgt een bijgestuurd planalternatief waarbij de hotelcapaciteit verminderd wordt en de programmaonderdelen met de brasserie/onthaalpunt en bomenpad weggelaten worden en er géén toegang of programma-elementen ter hoogte van het dorpsplein van Bergom (Hoge Dreef) meer voorzien worden.</p> <p>Er zal ook onderzocht worden of de site van de beschermde pachthoeve op het kasteeldomein (Kaaibeekhoeve) in aanmerking kan komen voor een (deel van) het programma (bv. brasserie/onthaalpunt).</p>
<p>Een aantal insprekers geven aan om de mogelijkheden voor de functie kleinhandel sterk te beperken of uit te sluiten.</p>	<p>De mogelijkheden voor kleinhandel zullen geschrapt worden in de stedenbouwkundige voorschriften. Deze activiteit is niet voorzien in het voorgenomen plan.</p>
Opmerkingen inzake de impact op natuur en bos/fauna en flora	
<p>Een aantal insprekers stellen dat dit plan aanleiding zal geven tot ontbossing en dat dit in strijd is met het bosdecreet.</p>	<p>De voorgenomen ontwikkeling situeert zich op een terrein dat in hoofdzaak niet bebost is, dus van een ontbossing is in principe géén sprake. In hoeverre een beperkt aantal individuele bomen die actueel op het terrein aanwezig zijn wel of niet behouden kunnen blijven bij de beoogde ontwikkeling zal verder onderzocht worden in het plan-MER.</p> <p>In het bijgestuurd planvoornemen zullen bovendien bijkomende gebieden voor effectieve bosuitbreiding opgenomen worden zodat het plan bijdraagt aan de beleidsdoelstelling om bijkomende bossen te ontwikkelen.</p>
<p>Een aantal insprekers menen dat de voorgenomen ontwikkeling een negatieve impact zal hebben op fauna en flora in het gebied en in de omgeving (o.a. SBZ-H-gebieden).</p>	<p>De impact op fauna en flora en op het SBZ-H zal onderzocht worden in het plan-MER.</p>
Opmerkingen inzake de publieke toegankelijkheid van trage wegen in het kasteelpark	
<p>Een aantal insprekers vragen een uitbreiding van het aantal publiek toegankelijke paden doorheen het kasteelpark vanuit de dorpskernen.</p> <p>Een aantal andere insprekers stellen dan weer dat er géén behoefte is aan bijkomende wandelpaden omdat er reeds een voldoende uitgebouwd recreatief padennetwerk is.</p>	<p>Er zal in overleg met de eigenaar nagegaan worden welke wegen en paden doorheen het kasteelpark een publiek karakter hebben en in hoeverre het aangewezen of mogelijk is bijkomende verbindingen over het privaat domein publiek toegankelijk te maken.</p>
<p>In het advies van de provincie wordt aangehaald dat het dossier niet nagaat welke buurt- en voetwegen zich in en in de omgeving van het plangebied bevinden alsook of de realisatie van het RUP gepaard gaat/ kan gaan met de erkenning en/of opening, afschaffing, wijziging en verlegging van buurtwegen in de zin van respectievelijk hoofdstuk I en hoofdstuk III van de Wet op de Buurtwegen van 10 april 1841</p>	<p>Het voorgenomen plan wijzigt niets aan de buurtwegen.</p>

Opmerkingen inzake ontsluiting, parkeren en mobiliteitseffecten	
Een aantal insprekers vragen om géén ontsluiting te voorzien langs het dorpsplein van Bergom (Hoge Dreef) o.w.v. de bijkomende verkeersdruk op de schoolomgeving.	Het planvoornemen wordt aangepast zodat er géén ontsluiting of interactie meer zal zijn met het dorpsplein van Bergom en de Hoge Dreef. De ontsluiting zal voorzien worden langs de Diestsebaan (N19c).
Een aantal insprekers stellen dat het beoogd programma (te) veel bijkomend verkeer zal genereren en tot (grote) mobiliteits-, parkeer- en verkeersveiligheidsproblemen en sluipverkeer in de ruime omgeving van het projectgebied zal zorgen.	Het planvoornemen wordt aangepast waarbij een aantal verkeersgenererende activiteiten geschrapt worden (o.a. brasserie/infopunt, bomenpad) en de hotelcapaciteit verminderd wordt. De mobiliteitseffecten van het aangepast planvoornemen zullen onderzocht worden in het plan-MER.
Een aantal insprekers leveren alternatieven aan voor de ontsluiting die in de startnota nog is voorzien t.h.v. de Hoge Dreef.	Door de aanpassing van het planvoornemen (bijgestuurd planvoornemen startnota 2) wordt er al tegemoet gekomen aan de algemene vraag om de ontsluiting rechtstreeks te voorzien op de Diestsebaan, met name een toegang t.h.v. de boswachterswoning. In de mate dat de overige voorstellen, zijnde een toegang t.h.v. de voorziene parking of een toegang in het verlengde van de Kaaistraat, kunnen leiden tot andere significante effecten (beter of slechter), zullen deze bondig en kwalitatief in beeld gebracht worden in het plan-MER.
Een aantal insprekers stellen dat ontwikkelingen die autoverkeer aantrekken niet toegelaten mogen worden omdat er het al zeer druk is op de N19 in Westerlo en er al sluipverkeer is op de Varendonksesteenweg.	Het studiegebied wordt afgesteld op het gebied waar significante (waarneembare) effecten door een gewijzigde mobiliteit (afname/toename verkeersbewegingen, invloed op doorstroming en capaciteit, verkeersveiligheid, ...) kunnen worden verwacht. Het studiegebied zal hierbij ook rekening houden met de ontsluiting naar het hogere wegennet. In de scopingnota werd het studiegebied al een eerste maal aangepast, dit kan verder aangepast worden indien blijkt dat ook op andere wegen, of t.h.v. andere woonkernen significante effecten kunnen verwacht worden.
Een aantal insprekers vragen een uitgebreid en nieuw mobiliteitseffectenonderzoek waarbij ook effecten op de verkeersinfrastructuur in de ruime regio met de omliggende dorpen (bv. Zammel), de Varendonksesteenweg of ter hoogte van Mie Maan en Hertberg bekeken worden.	Een MOBER is niet vereist op planniveau, het onderzoek in de discipline mobiliteit van het MER zal evenwel vertrekken van de bestaande MOBER uit 2015 en deze actualiseren waar nodig. De relevante effecten door een gewijzigde mobiliteit zullen voldoende in beeld gebracht worden, en dit o.b.v. de meest recente gegevens inzake te verwachten verkeersgeneratie, aanwezigheid van knelpunten en noodzakelijkheid van parkeerplaatsen. Er zal meer inzicht gegeven worden in de cijfers die gehanteerd worden voor de verkeersgeneratie en de parkeerbehoefte. Er zal ook nagegaan worden of het plan een (cumulerende) invloed kan hebben op het sluipverkeer dat op vandaag reeds bestaat.
Een aantal insprekers vinden dat ook effecten op vlak van geluid, trillingen, lichthinder, lucht als gevolg van het autoverkeer onderzocht moeten worden. Een aantal insprekers stellen ook dat de dreven te zwaar belast zullen worden door het gemotoriseerde verkeer door het voorzien van een ontsluiting langs de Hoge Dreef.	Afhankelijk van de bekomen resultaten in de discipline mobiliteit zullen de afgeleide effecten naar luchtkwaliteit, geluidshinder en gezondheid op kwalitatieve wijze beschreven en beoordeeld worden. Afgeleide effecten naar natuur en landschap zullen eveneens aan bod komen in de plan-MER. In de scopingnota wordt verduidelijkt dat lichthinder niet als relevant wordt weerhouden. Dit geldt ook voor trillingshinder.

Opmerkingen inzake de visuele impact van de voorgenomen bouwvolumes	
Een aantal insprekers stellen dat de voorziene bebouwing te grootschalig (te hoog, te groot...) is en een grote negatieve impact zal hebben op de visuele beleving van het kasteelpark en de bestaande doorzichten en niet aangepast is aan de schaal van het park.	Het planvoornemen wordt aangepast waarbij afgestapt wordt van het 'kasteelmodel' en gezocht wordt naar een ander model van volumes dat zich beter inpast in het parklandschap en dat minder visueel dominant naar de omgeving is. De visuele impact en de invloed naar beleving zal onderzocht worden in de plan-MER.
Opmerkingen inzake de impact op het bodem- en watersysteem	
Een aantal insprekers vragen of het project wel compatibel is met het Sigmaplan voor de vallei van de Grote Nete.	Het project ligt buiten het overstromingsgevoelige valleigebied dat van belang is als waterbergingsgebied.
Een aantal insprekers menen dat de impact op de waterhuishouding in het gebied en de waterwinning Hertberg onvoldoende onderzocht zal worden. Er zijn vragen over de impact van het afvalwater. Een aantal insprekers menen dat de effecten op bodem zeer negatief zullen zijn o.w.v. de bijkomende bebouwing en verharding en dat dit negatief is voor de infiltratiecapaciteit.	De effecten op het watersysteem zullen onderzocht worden in het plan-MER, zoals voorzien in de scopingnota. De effecten op bodem werden reeds in beeld gebracht in de startnota, en geëvalueerd in de scopingnota (omwille van planalternatief 2). De conclusie is dat er slechts beperkt negatieve effecten kunnen verwacht worden en dat een nader onderzoek in de plan-MER niet meer noodzakelijk is.
Opmerkingen inzake de economische effecten	
Een aantal insprekers vinden dat de effecten op de lokale handel en horeca in de omliggende dorpskernen onderzocht moeten worden.	De effecten op diverse functies in de discipline mens-ruimte zullen globaal geëvalueerd worden in scopingnota en plan-MER. Het gevraagde onderzoek van de insprekers is niet het voorwerp van een plan-MER.